

Mörköintervjuer 2005-2006

Intervjuperson(er):

Namn: *Hej-Lis Philblad*

Gård, torp etc (kanske flera): *Tokvik 1917-1927*

Norräng 1927-1941

Fribofsborg 1941

Idala 1942-1966

Födelsedata/ålder:

30/1 1917

Nuvarande adress, telefon:

Intervjun:

Intervjuare: *Louise Thor*

Antal band, anteckningar etc, märkning:

Bilder? *Inga*

Ev gjorda sammanfattningar eller utskrifter

Kvar att göra:

Nummer i denna pärm: ~~12~~ ~~14~~ 13

Intervju med Maj-Lis Philblad.

Måndagen den 10:e april ²⁰⁰⁶ var jag och intervjuade Maj-Lis Philblad. Hon ville inte att jag skulle spela in intervjun. Jag fick göta anteckningar som jag har sammanställt i detta dokument.

Maj-Lis är född den 30:e januari 1917 på Tokvik Hon har en äldre syster som var född 1915. Hennes föräldrar var Emil (f 1893) och Dorotea (f 1891) Andersson.

Maj-Lis farfar arrenderade Tokvik innan Emil tog över. När M-L farmor dog stannade farfar kvar på gården och bodde hos sonen tills han dog.

De hade ett litet jordbruk med hästar, kor, grisar och höns. På vintrarna drog de not tillsammans med Anklora och Hornö. Fisken som de fick turades de om att köra till stationen. Det var en fiskhandlare Lindberg i Södertälje som köpte fisken. De hade aldrig fattigt hemma. Mat fanns det alltid.

Närmaste grannar var Borg, Anklora (Sandell), Lövhagen och Alkärret (Fagerström).

Fagerströms hade tre flickor. Gunborg som var född 1914 var Maj-Lis lekkamrat.

M-L gick i Lötens skola. Tisdag, torsdag och lördag var det småskola. De andra dagarna var för de äldre barnen. Hennes lärare var Anna Karlsson.

När de gick till skolan försökte de gå tillsammans. Gunborg från alkärret och Karl-Gustav från Anklora. Om någon hade passerat Ängstugan satte de upp en stör där så att de andra visste hon eller han redan var på väg till skolan.

Maj-Lis gick ibland genom Borgs tjurhagar och då fick hon klättra upp berget för de ville ibland stängas.

M-L gick ut klass 6 i Lötensskolan 1930. Hon hade Evi Kihlberg i försättningskolan. Hon hjälpte Evi med städning.

Efter att hon slutat skolan lärde hon sig sy hos hennes mammas kusin, Gunnel Andersson som bodde i Hölö. M-L åkte runt och sydde barnkläder och damkläder i trakten. Hon fick bo kvar på gårdarna tills allt var färdigstyt. Hon fick tex 6:50 för att sy en blus. Hon jobbade också som slöjdlärare några terminer i Lötensskolan. Hon sydde kläder till Per Hansson.

Maj-Lis är konfirmerad i Mörkö kyrka. Prästen var Pabang. M-L tyckte att Pabang var snäll. Han bjöd flickorna från södra Mörkö på kyrkkaffe varje söndag.

Till julen slaktades grisen och det var Hjalmar i Brink som hjälpte till med slakten. Nya tras mattor lades på golven till jul. M-L mamma hade vävt mattorna under året. De hade julgran och de gjorde julgranskarameller som de hängde i granen. M-L pappa skojade med barnen. Han tog ut godiset och la i en knapp i julgranskaramellen.

1927 flyttade de till Norräng . M-L bodde hemma till 1941 då hon gifte sig med Ivar Philblad som var dräng på Norräng.

Ivar var född vid prästgården där hans pappa var statardräng. 1925 fick familjen Philblad arrendera Borg. Ivar hade sju syskon. Hans mamma dog när hon födde Lennart. Lennart blev adopterad av Pettersson på Eriksö.

Ivar och M-L gifte sig i Mörkö prästgård och det var Pabang som vigde dom. De bodde först vid Fritjofsborg i Egelsvik. M-L hade tänkt att bli hemmafru men Rut Danielsson som hade ansvaret för posten på Idala ville att M-L skulle börja jobba där. Rut utbildade M-L i allt som hade med posten att göra. M-L arbetade sedan som postkassörska till hon blev pensionerad. Ivar arbetade åt Öbergarna som byggnadsarbetare. Han jobbade ibland i Södertälje.

1942 flyttade Ivar och M-L till Idala. De bodde i lilla huset där de hade ett rum och kök. De hade utedass till 1945. De hade en dålig vedspis. Om M-L skulle baka fick hon börja elda tidigt på morgonen för att det skulle bli någon värme i spisen. Jonsson som var handlare på Idala han var lite snål och ville inte köpa någon elektrisk spis men en dag kom ICA bilen ut med en elspis till henne.

På övervåningen bodde Karin och Göran Gustavsson och David Seger. De var knoddar i affären.

M-L arbetade helt själv i posten. Ibland fick hon hjälp av Vickelbyflickorna, Marianne och Gunnel som hon hade lärt upp.

Posten öppnade kl 9.00. Då sorterade hon posten som hade kommit. Hon gjorde i ordning postväskorna till Pålsundet och Oaxen. Sture Hellstrands mamma hämtade postväskan till Pålsundet. Hon delade ut posten till Nöckna och Nygård.

Hörningsholm fick sin post från Järna.

Mellan 11.00 till 15.00 var posten stängd. Posten var sedan öppen till 17.30. Hon hade också öppet på söndagar mellan 9.00 till 11.00. På söndagarna kom alla bönder och betalade räkningar.

De första lantbrevbärarna körde ut posten med häst och vagn. Den första var pastor Hedlund från Egelsvik och sedan kom Sven i Tegneby. Rune "slaktarn" Nilsson hade en motorcykel med sidovagn. Sven Moberg var den sista lantbrevbäraren som körde ut posten med bil. *

På söndagarna fick lantbrevbärarna ledigt.

1966 stängdes posten på Mörkö. Ivar och M-L flyttade till Pershagen. M-L jobbade först på Södertälje 1 sedan på posten i Brunnsäng och Grusåsen.

Vid Dyvens backe fanns en smedja. Smeden hette Bernhard Jansson. Han kom varje dag ner till postkontoret och tittade i sitt fack. Sedan gick han till affären och köpte morgontidningen och ett wienerbröd. Bernhard hade två barn. Elsa Eriksson som arbetade i affären och Olle.

Olle Olle bodde vid Lillebo. (Skåra) Bernhard bodde vid Skymtet. Han hade en hushållerska som hette Theres.

Pabang kom alltid välklädd till posten. På sommaren hade han alltid vita byxor och en blå kavaj. Hallberg som var hans efterträdare var "oklädd". Han kom till posten med gummistövlar och rutiga skjortor.

M-L mamma var god vän med en av Finas döttrar. Fina bodde i Ängsstugan och hade tolv barn. Fina lär ha sagt "att ju fler barn jag får desto mer älskar jag Larsson".

Evi Kihlberg var alltid förtjust i män. När mul och klövsjuka härjade på fastlandet patrullerade poliser på Mörkö så inga kom över vattnet till Mörkö. Evi blev natuligtvis kär i en av poliserna så han kunde inte vara kvar här.

Runt Norräng fanns det mycket smultron. Lingon plockade de på Grödingesidan.

*David Seger
Edala*

** lantbrevbärare plus
2007!*